

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
Полтавський університет економіки і торгівлі
Кафедра товарознавства непродовольчих товарів**

**«Товарознавство сувенірів та народних
художніх промислів»**

Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення
дисципліни для студентів напряму підготовки
6.140103 «Туризм» та 6.030510 «Товарознавство та
торговельне підприємництво» ППС «Товарознавство та
комерційна діяльність»

Полтава 2015

Автори: **Губа Л.М.,** доцент кафедри товарознавства непродовольчих товарів ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», к.т.н.

Пахомова І.В., асистент кафедри товарознавства непродовольчих товарів ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Рецензенти: **Басова Ю.О.** - к.т.н., доцент кафедри товарознавства непродовольчих товарів

Калашник О.В. - к.т.н., доцент кафедри експертизи та митної справи

Методичні рекомендації обговорено та схвалено на засіданні кафедри товарознавства непродовольчих товарів

Протокол № _____. 201_ р.
Зав. кафедри _____
проф., к.б.н. *Плахотін В.Я.*

Узгоджено
Начальник науково-методичного
центру управління якістю діяльності
_____ доц. *Огуй Н.І.*
“ _____ ” _____ 2015 р.

Узгоджено
Директор науково-навчального
центру _____ доц. *Герман Н.В.*
“ _____ ” _____ 2015 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	14
ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ.....	47
ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ	53
ПОРЯДОК І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ....	55
РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	60
СИСТЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	69
ЛІТЕРАТУРА.....	72

ВСТУП

Сучасні напрямки щодо розширення туристичних послуг ставлять на новий щабель розвиток торгівлі сувенірами та товарами народних художніх промислів. Туризм сьогодні стає поштовхом до відродження та подальшого розвитку забутих і традиційних народних промислів. Їх мистецтво є основою для сувенірного виробництва. Тому на сучасному сувенірному ринку спостерігаються тенденції щодо виробництва та продажу, як унікальних виробів, пов'язаних із подіями у країні, так і виробів, притаманних для певної місцевості.

Зважаючи на активний розвиток туризму в Україні та ринку сувенірної продукції, виникає необхідність підготовки спеціалістів, які володіють знаннями щодо спадщини народної культури, історії виникнення центрів виробництва товарів народних художніх промислів в Україні, відмінних ознак виробів різних регіонів, національної символіки у використанні кольорів, орнаментів, асортименту товарів, методів контролю якості, умов зберігання тощо.

Структура дисципліни «Товарознавство сувенірів та народних художніх промислів» дає можливість студентами засвоїти необхідний обсяг науково-теоретичних знань, що обумовить можливість цілісного сприйняття процесу розвитку українських народних художніх промислів, просування сувенірної продукції вітчизняних виробників на світовий товарний ринок.

Метою дисципліни «Товарознавство сувенірів та народних художніх промислів» є формування загального уявлення щодо асортименту товарів народних художніх промислів та сувенірної продукції відповідно до регіонів України, їх якості, методів дослідження, умов транспортування та зберігання і практичного застосування одержаних знань у професійній діяльності майбутніх фахівців.

Після вивчення дисципліни студенти мають знати: загальні відомості про художні промисли та ремесла України, їх основні центри; класифікаційні ознаки та асортимент товарів народних художніх промислів та сувенірів; фактори, що впливають на формування споживних властивостей та якості сувенірів та товарів народних художніх промислів; вимоги до їх якості, встановлені у нормативній документації; маркування, пакування, транспортування та зберігання сувенірів та товарів народних художніх промислів; нормативно-правову базу регулювання відносин в галузі народних художніх промислів.

За результатами вивчення дисципліни студенти повинні вміти характеризувати сувеніри та товари народних художніх промислів залежно від регіону виробництва; ідентифікувати вироби за основними класифікаційними ознаками та маркуванням; визначати якість товарів народних художніх промислів та сувенірів; здійснювати приймання товарів; аналізувати закономірності розвитку сувенірної продукції українських виробників на внутрішньому та світовому товарних ринках.

Викладання дисципліни “Товарознавство сувенірів та народних художніх промислів” проводиться у другому семестрі для студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» та у восьмому семестрі для студентів напряму підготовки 6.030510 «Товарознавство та торговельне підприємництво» ППС «Товарознавство та комерційна діяльність».

Програмний матеріал дисципліни умовно поділено на 2 змістові модулі:

1 модуль – «Загальні відомості про дисципліну та народні художні промисли й сувеніри»;

2 модуль – «Основні види товарів художніх народних промислів та сувенірної продукції України».

Успішне засвоєння дисципліни передбачає дотримання певної послідовності її викладання. З даної дисципліни передбачено лекції, практичні заняття, самостійну та індивідуально-консультаційну роботу. Поточний контроль знань здійснюється усно та письмово у вигляді опитування, контрольних робіт, тестування на практичних заняттях та захисту індивідуальних робіт.

Формою підсумкового контролю є ПМК.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

«Загальні відомості про дисципліну та народні художні промисли й сувеніри»

Тема 1 Теоретичні аспекти товарознавства сувенірів та товарів художніх народних промислів

Теоретичні засади товарознавства. Основні етапи розвитку товарознавства. Взаємозв'язок товарознавства з іншими науковими дисциплінами. Поняття про споживні властивості товарів. Класифікація товарів.

Тема 2. Сучасний стан галузі народних художніх промислів

Нормативно-правова база регулювання відносин в галузі народних художніх промислів. Заходи щодо відродження традиційного народного мистецтва та народних художніх промислів в Україні. Україна як виробник товарів народних художніх промислів та сувенірної продукції на внутрішньому і світовому ринках. Стан ринку товарів народних художніх промислів та сувенірів в Україні.

Тема 3. Загальні відомості про сувеніри та вироби художніх народних промислів України

Сувенірна продукція в туризмі. Класифікаційні ознаки товарів народних художніх промислів та сувенірів. Загальні відомості про художні промисли та ремесла. Центри народних художніх промислів та ремесел в Україні. Міфологічні образи, метафори та символи у сувенірах та товарах народних художніх промислів. Кольорова символіка. Обереги України.

Змістовий модуль 2

«Основні види товарів художніх народних промислів та сувенірної продукції України»

Тема 4. Товари народних художніх промислів декоративного ткацтва

Історична довідка про розвиток ткацького ремесла в Україні. Фактори, що впливають на формування споживних властивостей та якості тканих виробів: сировина, способи ткання та обладнання. Споживні властивості товарів народних художніх промислів. Класифікація та характеристика асортименту виробів художнього ткацтва. Вимоги до якості тканих виробів. Приймання тканих виробів в торгівлі. Маркування, пакування,

транспортування та зберігання товарів народних художніх промислів декоративного ткацтва.

Тема 5. Килими та килимові вироби України

Історія розвитку килимарства в Україні. Фактори формування споживних властивостей та якості килимів. Споживні властивості килимів та килимових виробів. Класифікація і характеристика асортименту килимів та килимових виробів ручного та машинного способів виробництва. Асортимент килимів України. Гобелени. Вимоги до якості килимів та килимових виробів. Приймання килимів і килимових виробів в торгівлі та оцінка їх якості. Маркування, пакування, транспортування та зберігання килимів та килимових виробів.

Тема 6. Товари народних художніх промислів з вишивкою

Історія розвитку та розміщення художніх промислів виробництва виробів з вишивкою в Україні. Фактори, що впливають на формування споживних властивостей та якості товарів художніх промислів з вишивкою: основні та допоміжні матеріали для виробництва, техніки вишивання, орнаментальні мотиви. Класифікація та характеристика виробів із вишивкою. Особливості виробів різних регіонів України. Вимоги та оцінка якості виробів із вишивкою. Приймання виробів в торгівлі. Маркування, пакування, транспортування та зберігання виробів із вишивкою.

Тема 7. Товари народних художніх промислів із шкіри

Історія розвитку та географія промислу. Особливості техніки виробництва сувенірів та товарів народних художніх промислів із шкіри: матеріали; художньо-технічні засоби виробництва та оздоблення. Класифікація та характеристика виробів народних художніх промислів із шкіри. Вимоги та оцінка якості шкіряних виробів. Приймання виробів в торгівлі. Маркування, пакування, транспортування та зберігання товарів народних художніх промислів із шкіри.

Тема 8. Товари народних художніх промислів і сувеніри із дерева та природних рослинних матеріалів

Історія розвитку та географія виробництва товарів та сувенірів із дерева та рослинних матеріалів в Україні. Технічні засоби і прийоми художньої обробки дерева: матеріали; технічні формотворні засоби; техніки художнього оформлення. Класифікація та характеристика асортименту товарів та сувенірів із дерева. Особливості асортименту виробів, виготовлених плетінням. Вимоги до якості товарів та сувенірів із дерева та

рослинних матеріалів. Приймання виробів в торгівлі. Маркування, пакування, транспортування та зберігання сувенірів і товарів народних художніх промислів із деревини та природних рослинних матеріалів.

Тема 9. Керамічні вироби народних художніх промислів та сувеніри

Історія виникнення та розвитку гончарства. Географія народних художніх промислів із кераміки. Особливості технології виробництва виробів з кераміки: сировинні матеріали; формування виробів; декорування. Класифікаційні ознаки та характеристика асортименту виробів народних художніх промислів та сувенірів із кераміки. Вимоги та оцінка якості товарів та сувенірів із кераміки. Маркування, пакування, транспортування та зберігання керамічних виробів народних художніх промислів та сувенірів.

Тема 10. Товари художніх народних промислів і сувеніри із скла

Історична довідка про розвиток гутництва в Україні. Фактори формування споживних властивостей та якості сувенірів і товарів художніх промислів із скла: сировинні матеріали; технологія виготовлення; декорування. Класифікаційні ознаки та характеристика асортименту виробів народних художніх промислів та сувенірів із скла. Вимоги та оцінка якості товарів та сувенірів із скла. Маркування, пакування, транспортування та зберігання виробів народних художніх промислів та сувенірів із скла.

Тема 11. Товари художніх промислів та сувеніри із металу, каменю, кістки та рогу

Історія розвитку промислу виробництва виробів із металу, каменю, кістки та рогу на території України. Особливості виробництва виробів із металу, каменю, кістки та рогу. Класифікація та характеристика асортименту виробів народних художніх промислів із металу, каменю, кістки та рогу. Вимоги до якості виробів. Маркування, пакування, транспортування та зберігання виробів народних художніх промислів та сувенірів із металу, каменю, кістки та рогу

Тема 12. Писанкарство, витинанки та вироби з бісеру

Історія виникнення писанкарства. Матеріали для виробництва та прийоми декорування писанок. Особливості орнаментального та кольорового розпису писанок різних регіонів України. Витинанки: матеріали та техніки виготовлення, особливості художнього оформлення. Характеристика асортименту витинанок за основними класифікаційними ознаками. Історія

виникнення бісеру та виробів з нього. Класифікація та характеристика асортименту виробів з бісеру.

Вимоги до якості. Пакування та зберігання.

Тема 13. Український народний одяг і взуття

Історична довідка про народне вбрання. Класифікація та характеристика асортименту натільного одягу. Види та характеристика нагрудного та поясного одягу. Верхній народний одяг: класифікація та характеристика асортименту. Українські головні убори. Взуття: матеріали виготовлення та види. Український народний костюм: характеристика за регіонами.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план навчальної дисципліни «для студентів напрямку підготовки 6.140103 «Туризм»

№ з/	Назва розділу, модулю, теми	Кількість годин за видами занять				
		разом	аудиторні		позааудиторні заняття	
			лекції	практичні	ІКР	СРС
Змістовий модуль I «Загальні відомості про дисципліну та народні художні промисли й сувеніри»						
1	Тема 1. Теоретичні аспекти товарознавства сувенірів та товарів художніх народних промислів	8	2	2	-	4
2	Тема 2. Сучасний стан галузі народних художніх промислів	15	-	-	7	8
3	Тема 3. Загальні відомості про сувеніри та вироби художніх народних промислів України	8	2	2	-	4
	Разом	31	4	4	7	16
Змістовий модуль II «Основні види товарів художніх народних промислів та сувенірної продукції України»						
4	Тема 4. Товари народних художніх промислів декоративного ткацтва	8	2	2	-	4
5	Тема 5. Килими та килимові вироби України	8	2	-	-	6
6	Тема 6. Товари народних художніх промислів з вишивкою	10	2	2	-	6

7	Тема 7. Товари народних художніх промислів із шкіри	6	-	-	-	6
8	Тема 8. Товари народних художніх промислів і сувеніри із дерева та природних рослинних матеріалів	6	2	2	-	2
9	Тема 9. Керамічні вироби народних художніх промислів та сувеніри	4	2	-	-	2
10	Тема 10. Товари художніх народних промислів і сувеніри із скла	8	2	2	-	4
11	Тема 11. Товари художніх промислів та сувеніри із металу, каменю, кістки та рогу	8	-	-	-	8
12	Тема 12. Писанкарство, витинанки та вироби з бісеру	10	2	2	-	6
13	Тема 13. Український народний одяг і взуття	9	-	-	7	2
	Разом	77	14	10	7	46
	Разом за семестр	108	18	14	14	62

Тематичний план навчальної дисципліни «Товарознавство сувенірів та народних художніх промислів»
 для студентів напряму підготовки 6.030510 «Товарознавство та торговельне підприємництво» ППС
 «Товарознавство та комерційна діяльність»

№ з/п	Назва розділу, модулю, теми	Кількість годин за видами занять				
		разом	аудиторні		позааудиторні заняття	
			лекції	практичні	ІКР	СРС
1	Тема 1. Теоретичні аспекти товарознавства сувенірів та товарів художніх народних промислів	12	4	2	1	5
2	Тема 2. Сучасний стан галузі народних художніх промислів	9	2	2	1	4
3	Тема 3. Загальні відомості про сувеніри та вироби художніх народних промислів України	16	2	4	2	8
4	Тема 4. Товари народних художніх промислів декоративного ткацтва	13	2	4	2	5
5	Тема 5. Килими та килимові вироби України	10	2	2	1	5
6	Тема 6. Товари народних художніх промислів з вишивкою	11	4	2	1	4
7	Тема 7. Товари народних художніх промислів із шкіри	10	2	2	2	4

8	Тема 8. Товари народних художніх промислів і сувеніри із дерева та природних рослинних матеріалів	9	2	2	1	4
9	Тема 9. Керамічні вироби народних художніх промислів та сувеніри	12	4	2	2	4
10	Тема 10. Товари художніх народних промислів і сувеніри із скла	10	2	2	1	5
11	Тема 11. Товари художніх промислів та сувеніри із металу, каменю, кістки та рогу	9	2	2	1	4
12	Тема 12. Писанкарство, витинанки та вироби з бісеру	10	2	2	1	5
13	Тема 13. Український народний одяг і взуття	13	4	2	2	5
	Разом за семестр	144	34	30	18	62

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль I. Загальні відомості про дисципліну та народні художні промисли й сувеніри

Тема 1. Теоретичні аспекти товарознавства сувенірів та товарів художніх народних промислів

Методичні рекомендації до вивчення теми

Під час опанування теми слід вивчити теоретичні засади товарознавства. Також з'ясуйте три основні етапи розвитку товарознавства: товарознавчо-описовий, товарознавчо-технологічний, товарознавчо-формуючий. Встановіть взаємозв'язок товарознавства з іншими науковими дисциплінами, такими як філософія, макро- і мікроекономіка, маркетинг, фізика, хімія, математика, біологія, технічні і технологічні дисципліни, суміжні спеціальні дисципліни.

Зверніть увагу на поняття споживних властивостей товарів, вивчення здійсніть за наступними класами: ті, що задовольняють матеріальні потреби (ергономічні, утилітарні); ті, що задовольняють нематеріальні потреби (культурні, естетичні); ті, що задовольняють потреби в тривалості (надійність). Зокрема, опрацюйте такі терміни як споживні властивості, якість, показник якості, оцінка якості, контроль і методи контролю якості, рівень якості, управління якістю, експертиза якості, ідентифікація товарів, конкурентоспроможність товару, асортимент товарів, формування і розвиток асортименту, управління асортиментом, інформація про товар, товарний знак, маркування.

Ураховуючи той факт, що одним з найважливіших завдань товарознавства є наукова класифікація товарів, з'ясуйте значення і види класифікацій, а також такі поняття як класи, підкласи, групи, підгрупи, види, різновиди товарів.

Мета вивчення теми: сформувати цілісне уявлення про товарознавство, як науку та основні поняття в цій галузі.

План практичного заняття ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

Теоретичні аспекти товарознавства сувенірів та товарів художніх народних промислів

Матеріальне забезпечення: ДСТУ 3993-2000 „Товарознавство. Терміни та визначення”; навчальні матеріали та зразки сувенірів і товарів народних художніх промислів.

Питання для обговорення

1. Теоретичні засади товарознавства.
2. Основні етапи розвитку товарознавства.
3. Взаємозв'язок товарознавства з іншими науковими дисциплінами.
4. Поняття про споживні властивості товарів.
5. Класифікація товарів.

Робота 1. Вивчення категоріального апарату дисципліни.

Дисципліна «ТСХНП» має свій категоріальний апарат. Він включає систему міжнародних і національних понять і термінів, стильових особливостей сувенірів та товарів художніх народних промислів.

Під час виконання роботи ознайомтеся із змістом ДСТУ 3993-2000 „Товарознавство. Терміни та визначення”. Основну увагу зверніть на терміни та визначення, які можуть бути використані у практичній діяльності працівників туристичної галузі. Результати роботи оформіть у вигляді таблиці 1, у якій охарактеризуйте основні поняття запропоновані викладачем.

Таблиця 1.- Терміни та визначення, що використовуються в товарознавстві

№ з/п	Термін	Визначення
1.	Товар	
2.	Конкурентоспроможність	
3.	Асортимент товарів	
4.	Виробничий асортимент товарів	
5.	Торговий асортимент товарів	
6.	Формування торгового асортименту товарів	
7.	Якість товару	
8.	Інформація про товар	
9.	Маркування товару	

Робота 2. Вивчення споживних властивостей сувенірів та товарів художніх народних промислів.

Використовуючи матеріал лекції щодо споживних властивостей товарів, охарактеризуйте споживні властивості запропонованих викладачем зразків сувенірів та товарів художніх народних промислів. Результати роботи представте у вигляді

таблиці 2.

Таблиця 2. - Характеристика споживних властивостей зразків сувенірів та товарів художніх народних промислів

№ зразка, найменування	Найменування властивостей	Характеристика властивостей зразка
1	Функціональні	
	Соціального призначення	
	Ергономічні	
	Естетичні	
	Надійності	
	Безпеки	
	Екологічні	
2		

Запитання для контролю знань:

1. Що вивчає наука товарознавство?
2. Дайте визначення поняттю «товар».
3. Яка відмінність між виробничим і торговим асортиментом товарів? Що впливає на формування торгового асортименту?
4. Що являє собою якість товару?
5. Охарактеризуйте споживні властивості товарів функціонального та соціального призначення.
6. Що являють собою ергономічні та естетичні властивості товарів?

Питання для самостійного вивчення:

1. Історія розвитку товарознавства

Інформаційні джерела: 1;2, 3, 4, 5.

Тема 2. Сучасний стан галузі народних художніх промислів

Методичні рекомендації до вивчення теми

Аналізуючи сучасний стан галузі народних художніх промислів, виділіть основні проблеми. З'ясуйте заходи щодо відродження традиційного народного мистецтва та народних художніх промислів в Україні. Розгляньте нормативно-правову базу регулювання відносин в галузі народних художніх промислів.

Під час вивчення розгляньте Україну як виробника товарів народних художніх промислів та сувенірної продукції на внутрішньому і світовому ринках. Зверніть увагу на стан ринку товарів народних художніх промислів та сувенірів в Україні.

Мета вивчення теми: сформувати цілісне уявлення про

сучасний стан галузі народних художніх промислів, опанувати нормативно-правову базу, що регулює відносини в даній галузі.

План практичного заняття ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

Сучасний стан галузі народних художніх промислів

Матеріальне забезпечення: навчальні та наукові джерела інформації; нормативно-правові документи.

Питання для обговорення

1. Основні положення Закону України «Про народні художні промисли».
2. Положення про заповідні території народних художніх промислів
3. Положення про Державну художньо-експертну раду з народних художніх промислів
4. Порядок надання статусу підприємства народних художніх промислів

Робота 1. Вивчення термінів, що використовуються в галузі народних художніх промислів.

Користуючись Законом України «Про народні художні промисли» дайте визначення термінам, зазначених у таблиці 3.

Таблиця 3.- Терміни та визначення, що використовуються в галузі народних художніх промислів

№ з/п	Термін	Визначення
1.	Народний художній промисел	
2.	Осередок народного художнього промислу	
3.	Виріб народного художнього промислу	
4.	Унікальний виріб народного художнього промислу	
5.	Майстер народного художнього промислу	
6.	Типовий зразок виробу народних художніх промислів	
7.	Серійний виріб народних художніх промислів	
8.	Творче варіювання	

Робота 2. Вивчення державної політики в галузі народних

художніх промислів.

Користуючись Законом України «Про народні художні промисли» вивчіть основні напрямки державної політики в галузі народних художніх промислів. Результати роботи надайте у довільній формі.

Запитання для контролю знань:

1. Дайте визначення народному художньому промислу.
2. Яка відмінність між виробом народного художнього промислу та унікальним виробом народного художнього промислу?
3. Назвіть суб'єкти народних художніх промислів.
4. Що визначає основу державної політики народних художніх промислів?
5. Які функції держави в галузі народних художніх промислів?

Питання для самостійного вивчення:

1. Сучасний стан ринку народних художніх промислів та сувенірів в Україні.
2. Україна як виробник народних художніх промислів та сувенірної продукції.

Інформаційні джерела: 5, 6, 7, 15, 39.

Тема 3. Загальні відомості про сувеніри та вироби художніх народних промислів України

Методичні рекомендації до вивчення теми

Під час вивчення цієї теми слід пам'ятати, що у більшості випадків сувеніри – це вироби народних художніх промислів та художньої промисловості. Під час вивчення теми з'ясуйте поняття сувенірної продукції в туризмі. Вивчіть класифікаційні ознаки товарів народних художніх промислів та сувенірів, зокрема з'ясуйте асортимент сувенірів за тематикою, способом використання, матеріалом виготовлення, промислово-галузевою приналежністю.

Особливу увагу необхідно звернути на загальні відомості про художні промисли та ремесла. Встановіть центри народних художніх промислів та ремесел в Україні за видами виробництва: килимарство, ткацтво, вишивка, обробка дерева, кераміка, скло, ковальство, обробка шкіри, каменю, рогу, кістки, плетіння з рослинних матеріалів, вироби з бісеру. З'ясуйте міфологічні

образи, метафори та символи у сувенірах та товарах народних художніх промислів, кольорову символіку, обереги України.

Мета вивчення теми: набути знання щодо сувенірної продукції та народних художніх промислів України.

План практичного заняття ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

Загальні відомості про сувеніри та вироби художніх народних промислів України

Матеріальне забезпечення: довідкові, навчальні та наукові джерела інформації; РСТ УССР 5-90 «Изделия народных художественных промыслов. Основные положения»; зразки сувенірів і товарів народних художніх промислів.

Питання для обговорення

1. Сувенірна продукція в туризмі.
2. Художні промисли України.
3. Класифікаційні ознаки товарів народних художніх промислів та сувенірів.
4. Загальні відомості про художні промисли та ремесла.
5. Центри народних художніх промислів та ремесел в Україні.

Робота 1. Розвиток народних художніх промислів в Україні.

Користуючись матеріалом таблиці 4 вивчіть історію розвитку народних художніх промислів в Україні. Складіть конспект у довільній формі, в якому обов'язково зазначте період та розвиток ремесел, які розвивались в цей час.

Таблиця 4 – Історія розвитку художніх народних промислів в Україні

Період	Художні народні промисли
X-XIII ст. (Київська Русь)	домашні ремесла
XI-XV ст.	корпорації – цехи
XIV – XV ст.	цехи ковалів, золотарів, кравців, кушнірів, шевців, лимарів
XVI – XVII	мануфактури шовкових виробів, сукняні вироби
XVII – XVIII	мануфактури по виробництву посуду, шкіри
XIX	капіталістичні мануфактури

	відірвали виробництво від традиційних центрів народних промислів
XX – XXI	артілі, фабрики, заводи по виробництву із збереженням частки ручної праці

Робота 2. Вивчення основних центрів виробництва художніх народних промислів в Україні.

За допомогою, викладеного нижче матеріалу, з'ясуйте основні центри виробництва художніх народних промислів України.

Килимарство розвивалося в с. Решетилівці, Миргороді, Зінькові, Полтаві, Нових Санжарах (Полтавська область); с. Дігтярах (Чернігівська обл.), с. Баришівці, Скопцях (Київська обл.), Клембівці, М'ясківці, Городківці (Поділля), Глинянах (Львівська обл.), Косові, Коломиї (Івано-Франківська обл.)

Художнє ткацтво — у Дігтярах, Острі (Чернігівська обл.), Переяслові-Хмельницькому (Київська обл.), Івано-Франківська, Львівська, Чернівецька, Житомирська, Рівненська, Закарпатська обл.

Художня вишивка — Пирятин, Решетилівка, Полтавщина, Охтирка (Сумщина), Вижниця (Буковина), Косів (Гуцульщина), Дігтярі (Чернігівщина), Скопці (Київщина).

Художня обробка дерева — Чернівецька, Закарпатська, Львівська, Житомирська, Вінницька, Тернопільська, Івано-Франківська, Дніпропетровська обл.

Художня кераміка, гончарство — Косів (Івано-Франківська обл.), Опішля (Полтавська обл.), Васильків (Київська обл.), Виноградів, Берегово, Хуст (Закарпатська обл.).

Художнє скло — Львівська обл., Івано-Франківська обл., Київська обл.

Художнє ковальство, литво — Львівщина, Закарпаття, Івано-Франківщина, Київщина, Чернівецька обл. .

Художня обробка шкіри — Богуслав, Брусилів (Київська обл.), Яворів, Самбір, Сколе (Львівська обл.), Косів, Кути, Делятин (Івано-Франківська обл.), Ясиня (Закарпатська обл.), Херсонська, Чернівецька, Тернопільська обл.

Художня обробка каменю, рогу, кістки — Чернігівська, Львівська, Волинська, Закарпатська, Черкаська, Житомирська, Київська обл.

Художнє плетіння з рослинних матеріалів — Закарпатська, Полтавська, Черкаська, Тернопільська, Київська,

Волинська, Сумська, Чернігівська, Ровенська області.

Ювелірне мистецтво — Київська, Дніпропетровська, Запорізька, Львівська, Чернівецька, Ровенська, Житомирська, Харківська, Миколаївська, Крим.

Вироби з бісеру — Львівська, Івано-Франківська, Закарпатська, Волинська, Чернівецька обл.

Результати роботи подати у вигляді таблиці 5.

Таблиця 5.- Географія художніх промислів України

Види ХНПУ	Обласні центри України

Робота 3. Класифікація виробів народних художніх промислів.

Користуючись РСТ УССР 5-90 «Изделия народных художественных промыслов. Основные положения» ознайомтесь з класифікацією виробів народних художніх промислів. Результати роботи представте у вигляді таблиці 6.

Таблиця 6. - Вироби народних художніх промислів

Види промислів	Назва виробів
Вишивка	
Декоративне ткацтво	
Килимарство	
Художня обробка дерева	
Художнє плетіння з рослинних волокон	
Художня обробка шкіри	
Художня кераміка	
Петриківський розпис	
Ручне художнє в'язання	

Робота 4. Вивчення метафор, символів та кольорової символіки, що використовується у виробах народних художніх промислів.

Дайте товарознавчу характеристику зразкам товарів народних художніх промислів, запропонованих викладачем, за метафорами, символами та кольоровою символікою. Для виконання завдання користуйтесть наступним матеріалом:

Дерево життя, сварги, зірки птахи, змії, безкінечники, ромби

– часто використовуються у традиційному українському вишиванні.

Дерево життя або світове життя уособлює у собі єдність всього світу. В образі дерева поєднується уявлення про час, простір, життя та смерть. Символ світового дерева – це й образ родючості, Богині – Матері, а також дерево роду.

Скарга означає рух Всесвіту, творчої енергії, захист усього живого. Ця назва походить від санскритського «добре» і «буття».

У давнину зірку пов'язували з Великою Богинею. Шестикутна зірка з'явилася ще на початку неоліту, зображення таких зірок поширене у традиційній вишивці та у різьбленні дерева. Восьмикутна зоря – це знак чистоти і символ Діви Марії.

Птах символізує людську душу. За повір'ям душа прилітає пташкою до новонародженої дитини і відлітає, коли людина помирає. Птахи поєднують земне і небесне.

При створенні виробу велике значення має правильне поєднання кольорів та знаків. Так білий колір – це сила, чистота, духовність, захист. Він випромінює енергію. Червоний колір теж енергетичний, але пульсуючий. А чорний – поглинаючий. Коричневий – надійний, символізує щедність Землі.

Таблиця 7. - Найважливіші метафори і символи у давньоруському декоративно-прикладному мистецтві

Метафори і символи	Народно-прикладне тлумачення	Церковне тлумачення
Джерело, криниця, річка	Угамування духовної спраги	Вчення Христа
Чаша	Доля, смерть	Те саме
Рослини, зокрема квіти	Вічне цвітіння, невмируща краса	Райський сад
Голуб, горлиця	Любов, сум, смуток	Чистота, невинність
Сокіл, яструб	Сонце, небо	Політ пророчої думки
Орел	Владна сила	Торжество світла над темрявою
Лев	Цар звірів, сила	Злість, заздрість
Леопард, вовк	Безстрашність, геройство	Ворожість, жорстокість
Змія, вуж	оберіг	Зло, лукавство, підступність, обман, темні сили

Таблиця 8. - Зведена система кольорової символіки

Кольори	Система символіки кольорів за Л. Геркісом і К. Шионе	Геральдичні символи кольорів
Білий	Чистота, невинність, світло, легкий, свіжий, прохолодний, сліпучий, чудовий, блискучий	Срібло, праведність, християнство, Європа
Жовтий	Сонце, світло, радість, ревності, заздрість; світлий, легкий, свіжий, звеселяючий, юний, сяючий	Золото, багатство, сміливість, буддизм, Азія
Оранжевий	Спека, енергія, радість, теплота, зрілість; випромінюючий, виступаючий вперед, сухий, теплий, схвильований	-
Червоний	Вогонь, любов, пристрасть, боротьба, динамізм, гнів; близький, палаючий, збуджений, голосний	Сила, демократія, революція, Америка
Пурпурний	Пишнота, гідність, влада, держава, зрілість, багатство; компактний, сповнений внутрішньої сили, розжарений, урочистий	-
Фіолетовий	Затемнення, старість, віра, совість, смиренність; тупий, огортаючий, задушливий, похмурий, тяжкий	Сум, лихо
Синій	Нескінченність, космос, сум, холодність, вірність, свіжий, прохолодний, віддаляючий	Мудрість, володіння морем
Блакитний, смарагдовий	Кристал, серйозність, закріплюючий, холод, лід вичікуючий, льодовий, стомлений, віддалений	Невинність, миролюбність
Зелений	Природа, спокій, молодість, безпека, надія; скромний, спокійний, вологий, м'який, посередній	Плодючість, розквіт, юність, іслам, Австрія

Чорний	Темрява, морок; темний, важкий, теплий, засмоктуючий	Смерть, жалоба, Африка
Сірий	Гідність, знання; різний, нейтральний, вельможний	-

Робота 5. Вивчення оберегів.

Вивчіть види українських оберегів. З'ясуйте, що означають призначення, символи та кольори на оберегах.

Оберегами прийнято називати магічні засоби, які охороняють людину та її найближче довкілля (дім, худобу, врожай) від усіякої небезпеки: нечистої сили, чарів, хвороб, хижого звіра.

Суть оберегу - в тому щоб створити магічну переешкоду між об'єктом, який перебуває під опікою, і навислою загрозою, чудодійним чином сховати заступити людину чи річ, зробити її невидимою, нейтралізувати згубну силу або знищити її, відігнати небезпеку наділити опікуваний об'єкт захисними властивостями і здатністю протистояти злу. Як обереги використовували спеціальні ритуальні предмети або їх рештки. Найпоширенішими оберегами, до яких вдавалися в будь-якій ситуації були тексти, предмети і дії з християнською символікою (молитва, хрест, освячена вода тощо).

Види оберегів:

1. Вінок – символ жіночого начала, дівування. Загалом, вінок – це знак життя, долі, життєвої сили, досконалості, перемоги життя над смертю.

Вінок буває: обжинковий; купальський; весільний.

2. Ложка – пов'язана з культом предків, потойбічним світом :ритуальна (весільна, для ворожіння, поховальні обряди) та побутова.

3. Свіча – уособлення небесного вогню. Вона була обов'язковим ритуальним атрибутом в усі три найважливіші моменти: народження, весілля, смерті. Віск також має значення оберегу.

4. Гребінь.

5. Перстень – символ сонця та стихії, що породжує життя.

6. Писанка – символ радості, всепрощення.

7. Пояс – символізує досконалість, безкінечність, цілісність.

8. Рушник – символ дороги, долі, захисту.

9. Сліди – ознака живої людини.

10. Сорочка – традиційний одяг і своєрідне віддзеркалення Всесвіту в мініатюрі.

11. Шапка

12. Чоботи – символ щастя й добробуту.

13. Хустка.

Запитання для контролю знань:

1. Чим відрізняється сувенір від товарів народних художніх промислів?
2. Які ремесла розповсюджені в Україні?
3. Назвати центри художнього ткацтва в Україні.
4. Назвати центри гончарства в Україні.
5. Які міфологічні образи притаманні народним виробам?
6. Назвати та дати характеристику оберегам народних художніх виробів.

Питання для самостійного вивчення:

1. Розгашування народних промислів в Україні

Інформаційні джерела: 9, 10, 11, 12, 13, 14, 30, 32, 35, 37, 46.

Модуль II. Основні види товарів художніх народних промислів та сувенірної продукції України

Тема 4. Товари народних художніх промислів декоративного ткацтва

Методичні рекомендації до вивчення теми

Вивчіть історію виникнення та розвитку ткацького ремесла в Україні. Розгляньте фактори, що впливають на формування споживних властивостей та якості тканих виробів: сировина, способи ткання та обладнання.

Зверніть увагу на споживні властивості товарів народних художніх промислів, класифікацію та характеристику асортименту виробів художнього ткацтва. Вивчіть вимоги до якості тканих виробів. Під час вивчення даної теми розгляньте приймання тканих виробів в торгівлі. Зверніть увагу на маркування, пакування, транспортування та зберігання товарів народних художніх промислів декоративного ткацтва.

Мета вивчення теми: сформувати уявлення про основні матеріали, асортимент та вимоги до якості товарів народних художніх промислів декоративного ткацтва.

План практичного заняття

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4

Товари народних художніх промислів декоративного ткацтва

Матеріальне забезпечення: довідкові, навчальні та наукові джерела інформації; ДСТУ 1647-97 «Вироби українського

народного ткацтва метражні та штучні. Загальні технічні умови»; ДСТУ 2589-94 «Килимарство і ткацтво народних художніх промислів. Терміни та визначення»; ДСТУ 2197-93 «Вироби декоративно-ткани. Терміни та визначення»; зразки товарів народних художніх промислів декоративного ткацтва.

Питання для обговорення

1. Історична довідка про розвиток ткацького ремесла в Україні.
2. Центри українського народного ткацтва
3. Фактори, що впливають на формування споживних властивостей та якості тканих виробів: сировина, способи ткання та обладнання.
4. Класифікація та характеристика асортименту виробів художнього ткацтва.

Робота 1. Вивчення матеріалів виготовлення декоративно-тканих виробів.

Користуючись ДСТУ 2589-94 «Килимарство і ткацтво народних художніх промислів. Терміни та визначення» вивчити основну сировину, яка використовується під час виробництва декоративно-тканих виробів. Результати роботи представити у вигляді таблиці 9.

Таблиця 9. - Основні матеріали виготовлення декоративно-тканих виробів

№	Термін	Визначення
1.	Натуральне волокно	
2.	Волокнистий матеріал	
3.	Пряжа	
4.	Текстильна нитка	
5.	Волокнистий настил	
6.	Барвник	

Робота 2. Вивчення основних термінів декоративно – тканих виробів. Користуючись ДСТУ 2197-93 «Вироби декоративно-ткани. Терміни та визначення» запишіть основні поняття декоративного ткацтва. Результати роботи представити у вигляді таблиці 10.

Таблиця 10. - Основні поняття декоративного ткацтва

№	Термін	Визначення
1.	Декоративно-ткани вироби	

2.	Доріжка	
3.	Запаска	
4.	Крайка	
5.	Плахта	
6.	Портъєра	
7.	Ламбрекен	
8.	Рушник	
9.	Тайстра	
10.	Чільник	

Робота 3. Класифікація декоративно – тканих виробів.

Користуючись ДСТУ 1647-97 «Вироби українського народного декоративного ткацтва метражні та штучні. Загальні технічні вимоги» вивчіть класифікацію декоративно – тканих виробів українського народного ткацтва за основними ознаками: технікою виконання, видом використаної сировини, способом виготовлення. Результати роботи представте у довільній формі.

Робота 4. Вивчення вимог до якості виробів українського народного декоративного ткацтва.

Вивчіть технічні вимоги до виробів українського народного декоративного ткацтва згідно ДСТУ 1647-97 «Вироби українського народного декоративного ткацтва метражні та штучні. Загальні технічні вимоги» та дайте відповіді на наступні питання:

1. Яка інформація повинна бути вказана у технічному описі?
2. Які вимоги пред'являються до строчки?
3. Яка довжина торочки скатертин та серветок?
4. Яка сировина та матеріали використовується для виготовлення виробів українського народного декоративного ткацтва?
5. Яка інформація наноситься на ярлик?
6. Які особливості упакування виробів декоративного ткацтва?

Робота 5. Характеристика асортименту виробів декоративного народного ткацтва.

Користуючись лекційним матеріалом опишіть зразки декоративно-тканих виробів, запропонованих викладачем. Вкажіть їх особливості оздоблення та осередки виготовлення.

Запитання для контролю знань:

1. Що являє собою художнє ткацтво?
2. Дайте визначення терміну «декоративно-ткані вироби».

3. Назвіть основні центри українського художнього ткацтва.
4. Які фактори впливають на формування споживних властивостей та якості тканих виробів?
5. Які сировинні матеріали використовуються для виготовлення тканих виробів?
6. Класифікуйте асортимент виробів художнього ткацтва.

Питання для самостійного вивчення

1. Маркування та пакування товарів народних художніх промислів декоративного ткацтва.
2. Транспортування та зберігання товарів народних художніх промислів декоративного ткацтва.

Інформаційні джерела: 8, 9, 18, 24, 38.

Тема 5. Килими та килимові вироби України

Методичні рекомендації до вивчення теми

Вивчіть історію розвитку килимарства в Україні, фактори формування споживних властивостей та якості килимів; споживні властивості килимів та килимових виробів.; класифікацію і характеристику асортименту килимів та килимових виробів ручного та машинного способів виробництва.

Під час вивчення даної теми розгляньте асортимент килимів України, гобелени. Зверніть увагу на вимоги до якості килимів та килимових виробів.

З'ясуйте особливості приймання килимів і килимових виробів в торгівлі та оцінка їх якості; маркування, пакування, транспортування та зберігання килимів та килимових виробів.

Мета вивчення теми: набути знання щодо асортименту та вимог до якості килимів та килимових виробів України.

План практичного заняття

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

Килими та килимові вироби України

Матеріальне забезпечення: довідкові, навчальні та наукові джерела інформації; ДСТУ 2199-93 «Килими та килимові вироби. Терміни та визначення», ДСТУ 1982-97 «Килими і килимові вироби українські. Загальні технічні умови»; зразки килимів та килимових виробів України.

Питання для обговорення

1. Історія розвитку килимарства в Україні.
2. Виникнення килимарського промислу на Полтавщині.
3. Класифікація та характеристика асортименту килимів.

Робота 1. Вивчення основних термінів та визначення основних понять щодо килимів та килимових виробів. Користуючись ДСТУ 2199-93 «Килими та килимові вироби. Терміни та визначення» вивчити основні терміни та їх визначення. Результати роботи представити у вигляді таблиці 11.

Таблиця 11.- Основні терміни та визначення щодо килимів та килимових виробів

№	Термін	Визначення
1.	Килим	
2.	Гобелен	
3.	Верета	
4.	Ліжник	
5.	Доріжка	
6.	Накидка	
7.	Налавник	
8.	Килимок	
9.	Покривало	

Робота 2. Вивчення вимог до якості килимів та килимових виробів.

Вивчіть технічні вимоги до килимів та килимових виробів згідно ДСТУ 1982-97 «Килими і килимові вироби українські. Загальні технічні умови» та дайте відповіді на наступні питання:

1. Яка інформація повинна бути вказана у технічному описі?
2. Які висуваються вимоги до рисунків килимів та доріжок ручного способів виробництва?
3. Якими матеріалами здійснюється оброблення краю килимів та килимових виробів?
4. Яка сировина та матеріали використовується для виготовлення килимів та килимових виробів?
5. Які показники якості нормуються згідно стандарту?
6. Яка інформація наноситься на ярлик?

Запитання для контролю знань:

1. Що являє собою килимарство?
2. Дайте визначення терміну «килим».
3. Назвіть основні центри килимарства в Україні.
4. Охарактеризуйте асортимент килимових виробів.

5. За якими ознаками класифікують килими та килимові вироби?
6. Яка сировина та матеріали використовують для виготовлення килимів та килимових виробів?

Питання для самостійного вивчення:

1. Маркування та пакування килимів та килимових виробів.
2. Транспортування та зберігання килимів та килимових виробів.

Інформаційні джерела: 20, 25, 28, 38.

Тема 6. Товари народних художніх промислів з вишивкою **Методичні рекомендації до вивчення теми**

Під час вивчення даної теми розгляньте історію розвитку та розміщення художніх промислів виробництва виробів з вишивкою в Україні. Особливу увагу зверніть на фактори, що впливають на формування споживних властивостей та якості товарів художніх промислів з вишивкою: основні та допоміжні матеріали для виробництва, техніки вишивання, орнаментальні мотиви.

Вивчіть класифікацію та характеристику виробів із вишивкою; особливості виробів різних регіонів України. Розгляньте вимоги та оцінку якості виробів із вишивкою. З'ясуйте приймання виробів в торгівлі. Розгляньте маркування, пакування, транспортування та зберігання виробів із вишивкою.

Мета вивчення теми: набути знання щодо асортименту та якості товарів народних художніх промислів з вишивкою.

План практичного заняття **ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6**

Товари народних художніх промислів з вишивкою

Матеріальне забезпечення: довідкові, навчальні та наукові джерела інформації; ДСТУ 1157-91 «Вироби вишиті. Загальні технічні умови»; ДСТУ 1851-96 «Купони вишиті. Загальні технічні умови»; ДСТУ 1066-96 «Вироби вишиті. Визначення сортності»; зразки товарів народних художніх промислів з вишивкою.

Питання для обговорення

1. Історія розвитку української народної вишивки.
2. Матеріали для вишивок.
3. Техніки вишивання.

4. Орнаментальні мотиви та колористичне оздоблення.
5. Ассортимент оздоблених вишивкою товарів.

Робота 1. Вивчення вимог до якості вишитих виробів.

Завдання 1. Користуючись ДСТУ 1157-91 «Вироби вишиті. Загальні технічні умови» вивчіть класифікацію вишитих виробів. Результати роботи представте у вигляді таблиці 12.

Таблиця 12. - Класифікація вишитих виробів

Вироби фігурного крою	Вироби прямого крою

Завдання 2. Користуючись ДСТУ 1157-91 «Вироби вишиті. Загальні технічні умови» вивчіть техніки виготовлення вишитих виробів. Результати роботи представте у вигляді таблиці 13.

Таблиця 13. - Способи виготовлення вишитих виробів

Ручна вишивка	Машинна вишивка	Комбінована вишивка
		-

Робота 2. Вивчення вимог до якості купонів вишитих.

Користуючись ДСТУ 1851-96 «Купони вишиті. Загальні технічні умови» дайте визначення термінів «стан» і «купон» та вивчіть класифікацію вишитих купонів за основними ознаками: призначенням, видом виконання, видом матеріалів. Результати роботи представте у довільній формі.

Робота 3. Визначення сортності вишитих виробів.

Користуючись ДСТУ 1066-96 «Вироби вишиті. Визначення сортності» вирішіть задачу:

До якого сорту належить купон машинної вишивки з бавовняної тканини, який має 2 сліди поротої нитки (вишивки), нещільні настили шва вишивки та незначний перекіс форми рисунка.

Запитання для контролю знань:

1. Що являє собою вишивка?
2. Назвіть основні центри виробництва вишиваних виробів?
3. Які матеріали використовуються для вишивання?
4. Назвіть та охарактеризуйте основні техніки вишивання.
5. Що складає асортимент оздоблених вишивкою товарів?

Питання для самостійного вивчення:

1. Характеристика вишитих сорочок типу «Українка», «Чумачка», «Гуцулка».
2. Приймання вишитих виробів в торгівлі.
3. Маркування та пакування вишитих виробів.
4. Транспортування та зберігання вишитих виробів.

Інформаційні джерела: 16, 17, 19, 31, 38.

Тема 7. Товари народних художніх промислів із шкіри

Методичні рекомендації до вивчення теми

Під час вивчення даної теми розгляньте історію розвитку та географію промислу виробів зі шкіри. З'ясуйте особливості техніки виробництва сувенірів та товарів народних художніх промислів із шкіри. Особливу увагу зверніть на матеріали виготовлення; художньо-технічні засоби виробництва та оздоблення виробів.

Вивчіть класифікацію та характеристику виробів народних художніх промислів із шкіри. Розгляньте вимоги та оцінку якості шкіряних виробів. З'ясуйте порядок приймання виробів в торгівлі; маркування, пакування, транспортування та зберігання товарів народних художніх промислів із шкіри.

Мета вивчення теми: набути знання щодо асортименту натуральних шкір та товарів народних художніх промислів зі шкіри.

План практичного заняття

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7

Товари народних художніх промислів із шкіри

Матеріальне забезпечення: довідкові, навчальні та наукові джерела інформації; альбоми з паспортизованими зразками натуральних шкір; зразки товарів народних художніх промислів зі шкіри; ДСТУ 3177-95 «Шкіра. Номенклатура показників»; ДСТУ 2433-94 «Виробництво шкіряне. Терміни та визначення»

Питання для обговорення

1. Історія виготовлення та розвитку художньої обробки шкір.
2. Сировина, що використовується для виготовлення товарів народних художніх промислів зі шкіри.
3. Художнє оздоблення шкіряних виробів.
4. Асортимент шкіряних виробів з художньою обробкою.

Робота 1. Вивчення натуральних шкір.

Користуючись паспортизованими зразками вивчіть класифікаційні ознаки натуральних шкір (вид сировини, оздоблення, призначення). Результати роботи запишіть у таблицю 14.

Таблиця 14. - Натуральні шкіри

№	Вид шкіри	Вид сировини	Характер лицьової поверхні шкіри	Характер оздоблення	Відмінні ознаки	Група шкіри за призначенням

Робота 2. Засвоєння класифікації і асортименту товарів народних художніх промислів зі шкіри.

Дайте товарознавчу характеристику запропонованим зразкам шкіряних товарів народних художніх промислів. Результати роботи оформіть у вигляді таблиці 15.

Таблиця 15. - Асортимент шкіряних товарів народних художніх промислів

№	Назва	Призначення	Матеріал виготовлення	Колір	Вид		Відмінні ознаки
					Крою	оздоби	

Запитання для контролю знань:

1. Яку сировину використовують для виготовлення шкіряних товарів?
2. Які види шкіри використовують для виготовлення декоративних шкіряних товарів?
3. Яка різниця між шкірою «шевро» і «шеврет»?
4. Які способи оздоблення товарів народних художніх промислів зі шкіри ви знаєте?
5. Яким чином класифікують шкіряні товари за призначенням?
6. Охарактеризуйте асортимент шкіряних товарів народних художніх промислів в Україні.

Питання для самостійного вивчення:

1. Терміни та визначення шкіряного виробництва.
2. Дефекти шкіряних виробів.

Інформаційні джерела: 10, 11, 38, 55, 56.

Тема 8. Товари народних художніх промислів і сувеніри із деревини та природних рослинних матеріалів Методичні рекомендації до вивчення теми

Під час вивчення даної теми розгляньте історію розвитку та географію виробництва товарів та сувенірів із дерева та рослинних матеріалів в Україні. Зверніть увагу на технічні засоби і прийоми художньої обробки дерева: матеріали; технічні формотворні засоби; техніки художнього оформлення.

Вивчіть класифікацію та характеристику асортименту товарів та сувенірів із дерева. Зверніть увагу на особливості асортименту виробів, виготовлених плетінням.

Розгляньте вимоги до якості товарів та сувенірів із дерева та рослинних матеріалів. Вивчіть приймання виробів в торгівлі; маркування, пакування, транспортування та зберігання сувенірів і товарів народних художніх промислів із деревини та природних рослинних матеріалів.

Мета вивчення теми: набути знання щодо класифікації та асортименту художніх виробів із деревини, а також сировини та видів плетіння.

План практичного заняття ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8

Товари народних художніх промислів і сувеніри із деревини та природних рослинних матеріалів

Матеріальне забезпечення: довідкові, навчальні та наукові джерела інформації; ДСТУ 2065–92 «Сировина рослинна для плетених виробів. Терміни та визначення»; РСТ УССР 1649-84 «Сырье растительное. Технические условия»; ДСТУ 2082-92 «Вироби художні із деревини. Загальні технічні умови»; РСТ УССР 1535-89 «Изделия из растительного сырья. Общие технические условия»; РСТ УССР 1694-91 «Ложки деревянные. Технические условия»; РСТ УССР 1298-87 «Изделия плетенные из ивовых прутьев. Технические условия»; зразки товарів народних художніх промислів і сувенірів з деревини та природних рослинних матеріалів.

Питання для обговорення

1. Історія розвитку товарів та сувенірів з дерева в Україні.
2. Матеріали виготовлення.
3. Техніки обробки дерева.
4. Оздоблення виробів з дерева.
5. Характеристика асортименту товарів та сувенірів із дерева.

Робота 1. Вивчення класифікації художніх виробів із деревини. Користуючись ДСТУ 2082-92 «Вироби художні із деревини. Загальні технічні умови» (Додаток) вивчіть та опишіть художні вироби з деревини за призначенням, способом виготовлення, способом оздоблення і видом покриття. Результати роботи представити у вигляді таблиці 16.

Таблиця 16. – Класифікація художніх виробів із деревини

Ознаки класифікації	Художній виріб	Характеристика художнього виробу
Призначення		
Спосіб виготовлення		
Спосіб оздоблення		
Вид покриття		

Робота 2. Вивчення основної рослинної сировини для плетених виробів.

Користуючись ДСТУ 2065–92 «Сировина рослинна для плетених виробів. Терміни та визначення» вивчити основну сировину для плетених виробів. Результати роботи представити у вигляді таблиці 17.

Таблиця 17. - Рослинна сировина для плетених виробів

№	Термін	Визначення
1.	Педиг	
2.	Мачула	
3.	Берест	
4.	Люфа	
5.	Камка	

Робота 3. Вивчення основних видів плетіння виробів з

рослинних матеріалів.

Користуючись ДСТУ 2065–92 «Сировина рослинна для плетених виробів. Терміни та визначення» вивчити основні види плетіння. Результати роботи представити у вигляді таблиці 18.

Таблиця 18. - Види плетіння

Вид плетіння	Характеристика
Просте плетіння через один стояк	
Просте плетіння через кілька стояків	
Ажурне плетіння	
Пошарове плетіння	
Квадратне плетіння	
Плетіння в «шахівницю»	

Запитання для контролю знань:

1. Які основні класифікаційні ознаки художніх виробів із деревини?
2. Як класифікують художні вироби із деревини за призначенням?
3. Як класифікують художні вироби із деревини за способом виготовлення?
4. Як класифікують художні вироби із деревини за способом оздоблення?
5. Як класифікують художні вироби із деревини за видом покриття?
6. Яку рослинну сировину використовують для виготовлення плетених виробів?
7. Які основні види плетіння виробів з рослинних матеріалів?

Питання для самостійного вивчення:

1. Технічні вимоги та дефекти рослинної сировини. (РСТ УССР 1649-84 «Сырье растительное. Технические условия»)
2. Вимоги до якості дерев'яних ложок (РСТ УССР 1694-91 «Ложки деревянные. Технические условия»).
3. Класифікація та вимоги до якості виробів плетених з вербових лозин (РСТ УССР 1298-87 «Вироби плетені з вербових лозин. Загальні технічні умови»).

Інформаційні джерела: 21, 22, 38, 44, 47, 48, 50, 52, 53.

Тема 9. Керамічні вироби народних художніх промислів та сувеніри

Методичні рекомендації до вивчення теми

Вивчіть історію виникнення та розвитку гончарства; географію народних художніх промислів із кераміки. Зверніть увагу на особливості технології виробництва виробів з кераміки: сировинні матеріали; формування виробів; декорування.

Розгляньте класифікаційні ознаки та характеристика асортименту виробів народних художніх промислів та сувенірів із кераміки. Вивчіть вимоги та оцінку якості товарів та сувенірів із кераміки. З'ясуйте маркування, пакування, транспортування та зберігання керамічних виробів народних художніх промислів та сувенірів.

Мета вивчення теми: набути знання щодо основних термінів виробництва, класифікації та асортименту керамічних виробів.

План практичного заняття ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9

Керамічні вироби народних художніх промислів та сувеніри

Матеріальне забезпечення: довідкові, навчальні та наукові джерела інформації; ДСТУ 3889-99 «Вироби фаянсові і фарфорові. Загальні технічні умови»; ДСТУ 2196-93 «Вироби керамічні. Терміни та визначення»; РСТ УССР 1632-80 «Изделия гончарные. Общие технические условия»; РСТ УССР 1904-87 «Изделия керамические народных художественных промыслов. Общие технические условия»; ДСТУ 2430-94 «Керамічне та гончарне виробництво народних художніх промислів. Терміни та визначення»; зразки керамічних виробів.

Питання для обговорення

1. Історія розвитку товарів та сувенірів з кераміки в Україні.
2. Матеріали виготовлення.
3. Виробництво керамічних виробів.
4. Декорування виробів з кераміки.
5. Осередки розвитку керамічного виробництва.
6. Характеристика асортименту керамічних товарів та сувенірів.

Робота 1. Вивчення основних термінів та їх понять керамічного і гончарного виробництва народних художніх промислів.

Користуючись ДСТУ 2430-94 «Керамічне та гончарне виробництво народних художніх промислів. Терміни та визначення» вивчіть основні поняття виробництва керамічних виробів. Результати роботи оформити у вигляді таблиці 19.

Таблиця 19. - Керамічне і гончарне виробництво народних художніх промислів

№	Термін	Визначення
1.	Керамічна маса	
2.	Шлікер	
3.	Черепок	
4.	Нефелін	
5.	Шамот	
6.	Полива	
7.	Фритта	
8.	Ангоби	
9.	Керамічні пігменти	

Робота 2. Вивчення класифікації керамічних виробів народних промислів.

Користуючись РСТ УССР 1904-87 «Изделия керамические народных художественных промыслов. Общие технические условия» вивчіть класифікацію виробів керамічних народних промислів за призначенням, за формою, розміром та місткістю. Результати роботи записати у довільній формі.

Робота 3. Вивчення асортименту керамічних виробів.

Користуючись ДСТУ 2196-93 «Вироби керамічні. Терміни та визначення» та запропонованими зразками вивчіть основні керамічні вироби. Результати роботи оформіть у вигляді таблиці 20.

Таблиця 20 - Асортимент керамічних виробів

Вид керамічного виробу	Визначення керамічного виробу	Номер зразка керамічного виробу у роздатковому матеріалі
Ваза		
Блюдо		
Брошка		
Тарілка		

Куманець		
Скульптура		
Свічник		
Бра		
Кашпо		
Попільниця		
Баклага		
Глек		
Чашка		
Кухоль		
Бокал		
Келих		
Супник		
Горщик		
Серветниця		
Сільниця		
Набір для молока		
Намисто		
Штоф		

Запитання для контролю знань:

1. Назвіть основну сировину та матеріали для керамічного та гончарного виробництва?
2. Яка відмінність між поняттями «керамічна маса», «шлікер» та «черепок»?
3. Назвіть основні класифікаційні ознаки керамічних виробів народних промислів?
4. Як класифікують керамічні вироби народних промислів за призначенням?
5. Як класифікують керамічні вироби народних промислів за формою, розміром та місткістю?
6. Якими виробами представлений асортимент керамічних товарів народних промислів?

Питання для самостійного вивчення:

1. Вимоги до якості гончарних виробів (РСТ УССР 1632-80 «Изделия гончарные. Общие технические условия»).
2. Маркування гончарних виробів.
3. Транспортування та зберігання гончарних виробів.

4. Вимоги до якості виробів фаянсових та фарфорових (ДСТУ 3889-99 «Вироби фаянсові і фарфорові. Загальні технічні умови»).
5. Маркування декоративних фаянсових та фарфорових виробів.

Інформаційні джерела: 23, 26, 27, 29, 38, 40, 41.

Тема 10. Товари художніх промислів та сувеніри із скла **Методичні рекомендації до вивчення теми**

Вивчіть історичну довідку про розвиток гутництва в Україні. Під час вивчення теми особливу увагу зверніть на фактори формування споживних властивостей та якості сувенірів і товарів художніх промислів із скла: сировинні матеріали; технологія виготовлення; декорування.

Розгляньте класифікаційні ознаки та характеристику асортименту виробів народних художніх промислів та сувенірів із скла. Вивчіть вимоги та оцінку якості товарів та сувенірів із скла. Під час вивчення даної теми розгляньте маркування, пакування, транспортування та зберігання виробів народних художніх промислів та сувенірів із скла.

Мета вивчення теми: набути знання щодо асортименту та вимог до якості товарів народних художніх промислів та сувенірів зі скла.

План практичного заняття **ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 10**

Товари художніх промислів та сувеніри із скла

Матеріальне забезпечення: довідкові, навчальні та наукові джерела інформації; ГОСТ 30407-96 «Посуда и декоративные изделия из стекла. Общие технические условия»; зразки товарів народних художніх промислів та сувенірів зі скла.

Питання для обговорення

1. Історія виникнення та розвитку виробництва виробів зі скла.
2. Технологія виробництва скляних виробів.
3. Декорування товарів народних художніх промислів зі скла.
4. Асортимент товарів народних художніх промислів та сувенірів зі скла.

Робота 1. Вивчення асортименту художніх виробів із скла.

Користуючись зразками художніх виробів із скла та роздатковим матеріалом дайте їх товарознавчу характеристику. Результати роботи оформити у вигляді таблиці 21.

Таблиця 21.- Асортимент скляних художніх виробів

№	Назва виробу	Спосіб виготовлення	Вид декорування	Призначення

Робота 2. Вивчення вимог до якості скляних художніх виробів. Користуючись ГОСТ 30407-96 «Посуда и декоративные изделия из стекла. Общие технические условия» дайте письмові відповіді на питання:

1. У чому різниця між «сервізом» та «комплектом» виробів зі скла?
2. Які дефекти є допустимими для художніх виробів зі скла?
3. На які групи поділяють художні вироби зі скла залежно від розміру?
4. Які вимоги безпеки скляних виробів?

Запитання для контролю знань:

1. Які вироби складають асортимент художніх товарів зі скла?
2. Назвіть основні способи виготовлення скляних художніх виробів?
3. Назвіть основні види декорування скляних художніх виробів?
4. Як класифікують художні вироби зі скла за призначенням?
5. Дайте визначення термінам «сервіз» та «комплект» виробів із скла.
6. У чому полягає безпека скляних виробів?

Питання для самостійного вивчення:

1. Пакування та маркування художніх виробів зі скла
2. Транспортування та зберігання скляних художніх виробів.

Інформаційні джерела: 38, 54.

Тема 11. Товари художніх промислів та сувеніри із металу, каменю, кістки та рогу

Методичні рекомендації до вивчення теми

Під час вивчення даної теми з'ясуйте історію виникнення та розвитку промислу виробництва виробів із металу, каменю, кістки та рогу на території України. Вивчіть особливості виробництва виробів із металу, каменю, кістки та рогу.

Зверніть увагу на класифікацію та характеристику асортименту виробів народних художніх промислів із металу, каменю, кістки та рогу. З'ясуйте вимоги до якості виробів; маркування, пакування, транспортування та зберігання виробів народних художніх промислів та сувенірів із металу, каменю, кістки та рогу.

Мета вивчення теми: набути знання щодо класифікації та асортименту товарів художніх промислів та сувенірів із металу, каменю, кістки та рогу і вимог до їх якості.

План практичного заняття ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11

Товари художніх промислів та сувеніри із металу, каменю, кістки та рогу

Матеріальне забезпечення: довідкові, навчальні та наукові джерела інформації; РСТ УССР 1561-77 «Вироби художні з рогу і кості»; зразки товарів художніх промислів та сувенірів з металу, каменю, кістки та рогу.

Питання для обговорення

1. Матеріали виготовлення виробів художніх промислів з металу.
2. Техніка художньої обробки металів і каміння.
3. Асортимент виробів художнього металу.
4. Матеріали виготовлення виробів художньої обробки кості та рогу.
5. Оздоблення виробів із кості та рогу.
6. Асортимент виробів з кості та рогу.

Робота 1. Вивчення асортименту виробів народних художніх промислів із металу, каменю, кістки та рогу.

Дайте товарознавчу характеристику запропонованих зразків виробів народних художніх промислів із металу, каменю, кістки та рогу. Результати роботи представте у вигляді таблиці 22.

Таблиця 22 – Асортимент виробів народних художніх промислів із металу, каменю, кістки та рогу

№	Назва виробу	Матеріал виробу	Техніка художньої обробки	Призначення

Робота 2. Вивчення вимог до якості художніх виробів з рогу і кості. Користуючись РСТ УССР 1561-77 «Вироби художні з рогу і кості» дайте письмові відповіді на питання:

1. Які сировину і матеріали використовують для виготовлення художніх виробів?
2. Які вимоги до обробки художніх виробів із кості та рогу?
3. Яке маркування художніх виробів з рогу та кості?
4. Які умови зберігання художніх виробів із рогу та кості?

Запитання для контролю знань:

1. Якими виробами представлений асортимент товарів художніх промислів з металу та каменю?
2. Якими виробами представлений асортимент товарів художніх промислів з кістки та рогу?
3. Які техніки художньої обробки металу Ви знаєте?
4. Які техніки художньої обробки каменю Ви знаєте?
5. Які основні вимоги до якості художніх виробів з кості та рогу?

Питання для самостійного вивчення:

1. Історія виникнення та розвитку виробів з металу.
2. Історія виникнення та розвитку виробів з кістки та рогу.

Інформаційні джерела: 38, 45, 51.

Тема 12. Писанкарство, витинанки та вироби з бісеру

Методичні рекомендації до вивчення теми

Вивчіть історію виникнення писанкарства. Зверніть увагу на матеріали для виробництва та прийоми декорування писанок. Розгляньте особливості орнаментального та кольорового розпису писанок різних регіонів України.

Під час вивчення даної теми розгляньте витинанки: матеріали та техніки виготовлення, особливості художнього оформлення. Зверніть увагу на характеристику асортименту витинанок за основними класифікаційними ознаками.

Вивчіть історію виникнення бісеру та виробів з нього; класифікацію та характеристику асортименту виробів з бісеру. Розгляньте вимоги до якості; пакування та зберігання.

Мета вивчення теми: набути знання щодо асортименту писанок та виробів із бісеру.

План практичного заняття ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 12

Писанкарство, витинанки та вироби з бісеру

Матеріальне забезпечення: довідкові, навчальні та наукові джерела інформації, зразки писанок та художніх виробів з бісеру.

Питання для обговорення

1. Історія виникнення та розвитку писанкарства.
2. Матеріали та техніки виготовлення писанок.
3. Асортимент писанок.
4. Історія виникнення та розвитку виробів із бісеру.
5. Матеріали та техніка виготовлення матеріалу із бісеру.
6. Асортимент виробів з бісеру.

Робота 1. Вивчення асортименту писанок.

Охарактеризуйте, запропоновані викладачем, зразки, враховуючи орнаментальний та кольоровий розпис писанок різних регіонів України. Роботу представте у вигляді таблиці 23.

Таблиця 23. - Асортимент писанок

№ зразка	Характеристика орнаменту	Техніка розпису	Регіон виготовлення

Робота 2. Вивчення асортименту виробів з бісеру.

Охарактеризуйте, запропоновані викладачем, зразки виробів з бісеру, Результати роботи представте у вигляді таблиці 24.

Таблиця 24.– Асортимент виробів з бісеру

№	Найменування виробу	Зовнішній вигляд	Матеріал виготовлення	Вид нитки	Вид техніки бісероплетіння

--	--	--	--	--	--

Запитання для контролю знань:

1. Які види писанок Ви знаєте?
2. Які техніки розпису писанок використовують в різних регіонах України?
3. Якими виробами представлений асортимент художніх товарів з бісеру?
4. Які матеріали використовують для бісероплетіння?
5. Які техніки бісероплетіння Ви знаєте?

Питання для самостійного вивчення

1. Витинанки: матеріали та техніки виготовлення, особливості художнього оформлення.
2. Характеристика асортименту витинанок за основними класифікаційних ознаками.

Інформаційні джерела: 34, 38.

Тема 13. Український народний одяг і взуття

Методичні рекомендації до вивчення теми

Під час вивчення даної теми з'ясуйте історичну довідку про народне українське вбрання. Розгляньте класифікацію та характеристику асортименту натільного одягу. Зверніть увагу на види та характеристику нагрудного та поясного одягу. Вивчіть верхній народний одяг, його класифікацію та характеристику асортименту.

Розгляньте українські головні убори. З'ясуйте асортимент взуття: матеріали виготовлення та види. Розгляньте український народний костюм, особливу увагу зверніть на його характеристику за регіонами.

Мета вивчення теми: набути знання щодо українського народного одягу.

План практичного заняття

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13

Український народний одяг і взуття

Матеріальне забезпечення: довідкові, навчальні та наукові джерела інформації; електронні зразки українського народного одягу та взуття.

Питання для обговорення

1. Історична довідка про народне вбрання.
2. Асортимент натільного одягу.
3. Види та характеристика нагрудного та поясного одягу.
4. Верхній народний одяг: класифікація та характеристика асортименту.
5. Українські головні убори.
6. Взуття: матеріали виготовлення та види.
7. Український народний костюм: характеристика за регіонами.

Робота 1. Вивчення асортименту українського народного одягу.

Охарактеризуйте, запропоновані викладачем, зразки натільного, нагрудного, поясного та верхнього народного одягу. Результати роботи представте у вигляді таблиці 25.

Таблиця 25. – Асортимент українського народного одягу

<i>№ зразка у роздатковому матеріалі</i>	<i>Назва</i>	<i>Матеріал виготовлення</i>	<i>Спосіб виготовлення та оздоблення</i>	<i>Статево-вікова група</i>	<i>Призначення</i>	<i>Основні ознаки</i>

Робота 2. Вивчення асортименту українських головних уборів.

Дайте товарознавчу характеристику зразкам головних уборів, запропонованих викладачем. Результати роботи оформіть у вигляді таблиці 26.

Таблиця 26. – Асортимент українських головних уборів

<i>№</i>	<i>Назва головного убору</i>	<i>Матеріал виготовлення</i>	<i>Статеві-вікова група</i>	<i>Призначення</i>	<i>Основні ознаки</i>

Робота 3. Вивчення асортименту українського народного взуття.

Охарактеризуйте, запропоновані викладачем, зразки українського народного взуття. Результати роботи оформіть у вигляді таблиці 27.

Таблиця 27. - Асортимент українського народного взуття

№	Назва взуття	Матеріал виготовлення	Статевовікова група	Призначення	Основні ознаки

Запитання для контролю знань:

1. Назвіть основні атрибути українського народного костюму.
2. Охарактеризуйте асортимент натільного українського народного одягу.
3. Охарактеризуйте асортимент нагрудного і поясного народного одягу.
4. Охарактеризуйте асортимент верхнього українського народного одягу.
5. Охарактеризуйте асортимент українських народних головних уборів.
6. Назвіть основні матеріали виготовлення українського народного взуття.
7. Охарактеризуйте асортимент українського народного взуття.

Питання для самостійного вивчення:

1. Хронологія розвитку українського народного одягу та взуття.

Інформаційні джерела: 32, 33, 38, 42, 43.

Тестовий контроль до тем 1-3

1. Художній або художньо оформлений виріб невеликих розмірів, що відображає місцеві особливості, визначні пам'ятки, визначні події та досягнення, яке купується туристом на згадку про подорож або для подарунка іншій особі – це:

- а) сувенір;
- б) художній народний промисел;
- в) виріб народного художнього промислу;
- г) унікальний виріб народного художнього промислу.

2. Вкажіть, що з перерахованого не належить до видів українського народного мистецтва:

- а) скульптура;
- б) будівництво;
- в) дереворізьба;
- г) писанкарство.

3. Вид українського домашнього заняття, який полягає в виготовленні суцільного полотна або окремих виробів переплітанням нитки у вигляді петель:

- а) вишивка;
- б) в'язання;
- в) мереживо;
- г) ткацтво.

4. Суб'єктами народних художніх промислів

- а) підприємства, які випускають товари народних художніх промислів;
- б) територія, у межах якої історично склався і розвивається відповідно до самобутніх традицій народний художній промисел;
- в) є фізичні та юридичні особи, які здійснюють свою діяльність у галузі народних художніх промислів;
- г) правильної відповіді немає.

5. Назвіть основні центри розвитку гончарства:

- а) Дігтярі (Чернігівська обл.), Переяслав-Хмельницький (Київська обл.), Івано-Франківська, Львівська, Чернівецька, Житомирська, Рівненська, Закарпатська обл.;
- б) Пирятин, Решетилівка, Полтавщина, Охтирка (Сумщина), Вижниця (Буковина), Косів (Гуцульщина), Дігтярі (Чернігівщина), Скопці (Київщина);
- в) Косів (Івано-Франківська Обл.), Опішня (Полтавська обл.), Васильків (Київська обл.), Виноградів, Берегово, Хуст (Закарпатська обл.);
- г) Львівська обл., Івано-Франківська обл., Київська обл.

6. Осередком народних художніх промислів є:

- а) підприємства, у випуску товарів і послуг яких виробили народних художніх промислів становлять не менш як 60 відсотків загальної вартості товарів і послуг за відповідний звітний період;
- б) територія, у межах якої історично склався і розвивається відповідно до самобутніх традицій народний художній промисел;
- в) є фізичні та юридичні особи, які здійснюють свою діяльність у галузі народних художніх промислів;
- г) правильної відповіді немає.

7. За тематикою сувеніри поділяються на:

- а) сувеніри, пов'язані з певним місцем, що відображають природу, національні і місцеві особливості; сувеніри, пов'язані з якою-

небудь датою або певною подією; сувеніри, пов'язані з якою-небудь видатною особистістю та комбіновані сувеніри.

б) утилітарні і декоративні..

в) сувеніри з дерева, металу, кераміки, скла, кістки та рогу;

г) сувеніри художньої і легкої промисловості.

8. Серійний виріб народних художніх промислів – це:

а) художній виріб декоративно-вжиткового призначення, виготовлений відповідно до традицій даного промислу ручною працею або з використанням механізованої праці у підготовчих і допоміжних операціях;

б) єдиний у своєму роді виріб народного художнього промислу, який має художнє, історичне, етнографічне та наукове значення;

в) виріб, який за рішенням Державної художньо-експертної ради віднесений до виробів народних художніх промислів і рекомендований до виробництва;

г) виріб народних художніх промислів, виконаний за типовим зразком у варіантному виконанні.

9. За способом використання сувеніри поділяються на:

а) сувеніри, пов'язані з певним місцем, що відображають природу, національні і місцеві особливості; сувеніри, пов'язані з якою-небудь датою або певною подією; сувеніри, пов'язані з якою-небудь видатною особистістю; комбіновані сувеніри.

б) утилітарні і декоративні;

в) сувеніри з дерева, металу, кераміки, скла, кістки та рогу.

г) сувеніри художньої і легкої промисловості.

10. Віднесення виробів до виробів народних художніх промислів здійснюється:

а) рішеннями Державної художньо-експертної ради з народних художніх промислів;

б) рішенням Кабінету Міністрів України;

в) рішенням Міністерства культури України;

г) рішенням Верховної Ради України.

Тестовий контроль до тем 4-13

1. Торбина з вовняної пряжі на довгому паску, зіткана візерунковою стрічкою, яку носять через плече (Буковина, Гуцульщина, Бойківщина), називається:

а) тайстра;

б) торба;

в) бесага;

г) дзьобанка.

2. Поясний жіночий одяг з двох частин (передньої та задньої), що запинається по боках, на поясі закріплюється зав'язками, називається:

- а) плахта;
- б) сукно;
- в) запаска;
- г) крайка.

3. Найпопулярніша в сучасних українських народних вишивках точна рахункова техніка:

- а) хрестик;
- б) поверхниця;
- в) набирування;
- г) гладь.

4. Блискучі кружальця для прикрас:

- а) корали;
- б) лелітки;
- в) бісер;
- г) монети.

5. Кручена (сукана) кольорова вовняна пряжа:

- а) гарус;
- б) муліне;
- в) помуть;
- г) сирець.

6. Забарвлені бавовняні нитки для вишивання називаються:

- а) лучком;
- б) заполоччю;
- в) помуттю;
- г) гарус.

7. Приталена безрукавка з глибоким вирізом горловини:

- а) корсетка;
- б) кибалка;
- в) жупан;
- г) кафтан.

8. Композиція, яка складається з повторюваних у певному ритмі візерунків одного масштабу, однакової форми та колористики, називається:

- а) рапортна;
- б) симетрична;
- в) асиметрична;
- г) жакардова.

9. Настінний килим з витканими складними сюжетно-тематичними композиціями, призначений для оздоблення інтер'єра житлових та побутових приміщень:

- а) верета;
- б) гобелен;
- в) коц;
- г) ліжник.

10. Невеликі, різні за формою та розмірами посудини, які служать для подачі до столу різних приправ, спецій, соусів тощо:

- а) макітри;
- б) приставки;
- в) казани;
- г) ринки.

11. Великі посудини висотою 35-50 см, з двома вухами на плічках, за формою подібні до античних амфор:

- а) корчага;
- б) ринка;
- в) глек;
- г) латка.

12. Найпоширенішим матеріалом для витинання є:

- а) друкарський або канцелярський папір;
- б) однотонний глянцеви́й папір;
- в) фольга та папір з особливою текстурою (креповий, велюровий і т.д.);
- г) обгортковий папір.

13. Бейцування – це:

- а) підфарбовування деревини природними, синтетичними та протравленими бейцями;
- б) техніка орнаментування дерев'яних виробів темперою, гуашшю, фарбами та нітроемалями;
- в) орнаментування крупинками дерева;
- г) техніка декорування скляних виробів.

14. Бамбет, бамбетель - це:

- а) нерухомий об'єкт в селянському житлі для сидіння, а іноді і для снання;
- б) вид народних меблів, що використовують для сидіння та снання;
- в) переносна лава для сидіння
- г) вид народних меблів у вигляді секретеру.

15. Гердан - це:

- а) шийна стрічка, що має ширину 10 – 20 см і покриває не лише шию, а й верхню частину одягу;

- б) плетінка візерунчаста з різнокольорових маленьких скляних намистин (бісеру), яка в основному нашивається поверх стрічки;
- в) прикраса з бісеру, яка має форму великої петлі, з'єднана частина якої звисає на груді;
- г) український жіночий плечовий одяг.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Змістовий модуль 1

«Загальні відомості про дисципліну та народні художні промисли й сувеніри»

Тема 1 Теоретичні аспекти товарознавства сувенірів та товарів художніх народних промислів

Дослідити взаємозв'язок товарознавства з іншими науковими дисциплінами. Результати роботи подати у довільній формі.

Тема 2. Сучасний стан галузі народних художніх промислів

Підготувати перелік заходів, які б сприяли відродженню народних художніх промислів у Україні, обґрунтувати їх.

Підготувати реферативну доповідь щодо стану ринку народних художніх промислів та сувенірів в Україні у розрізі окремих груп.

Тема 3. Загальні відомості про сувеніри та вироби художніх народних промислів України

Підготувати реферативну доповідь за обраним видом українських оберегів, узгодивши їх із викладачем з посиланням на використану літературу:

- вінок;
- ложка;
- гребінь;
- перстень;
- писанка;
- пояс;
- рушник;
- сліди;
- сорочка;
- шапка;
- чоботи;
- хустка;

Змістовий модуль 2

«Основні види товарів художніх народних промислів та сувенірної продукції України»

Тема 4. Товари народних художніх промислів декоративного ткацтва

Описати 10 виробів декоративного народного ткацтва. Результати роботи представити в електронному вигляді.

Тема 5. Килими та килимові вироби України

Описати 10 зразків килимів та килимових виробів. Результати

роботи представити в електронному вигляді.

Тема 6. Товари народних художніх промислів з вишивкою

Описати 10 зразків із вишивкою. Результати роботи представити в електронному вигляді.

Тема 7. Товари народних художніх промислів із шкіри

Описати 10 зразків народних художніх промислів зі шкіри. Результати роботи представити в електронному вигляді.

Тема 8. Товари народних художніх промислів і сувеніри із дерева та природних рослинних матеріалів

Описати 10 зразків народних художніх промислів з деревини та природних рослинних матеріалів. Результати роботи представити в електронному вигляді.

Тема 9. Керамічні вироби народних художніх промислів та сувеніри

Описати 10 зразків народних художніх промислів з кераміки. Результати роботи представити в електронному вигляді.

Тема 10. Товари художніх народних промислів і сувеніри із скла

Описати 10 зразків народних художніх промислів зі скла. Результати роботи представити в електронному вигляді.

Тема 11. Товари художніх промислів та сувеніри із металу, каменю, кістки та рогу

Описати 10 зразків народних художніх промислів з металу, каменю, рогу та кістки. Результати роботи представити в електронному вигляді.

Тема 12. Писанкарство, витинанки та вироби з бісеру

Описати 10 зразків писанок різних регіонів. Результати роботи представити в електронному вигляді.

Тема 13. Український народний одяг і взуття

Підготувати реферативну доповідь за обраним географічним походженням українського народного костюму, узгодивши із викладачем, з посиланням на використану літературу:

- народний костюм Наддніпрянщини;
- народний костюм Полісся;
- народний костюм Гуцульщини;
- костюм українського населення Закарпаття;
- подільський народний костюм.

ПОРЯДОК І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Поточне оцінювання знань

Метою поточного оцінювання знань студентів є виявлення рівня отриманих ними знань.

Завданнями поточного оцінювання знань студентів є:

- 1) оцінка активності роботи студента протягом семестру з вивчення матеріалу дисципліни відповідно до програми;
- 2) оцінка рівня виконання модульних завдань.

До основних **форм** поточного контролю належать: усне опитування, тестування, виконання контрольних робіт, вирішення модульних завдань.

Об'єктами поточного контролю є: відвідування лекцій та практичних занять, активність роботи протягом семестру; результати виконання модульних завдань; підготовка та захист індивідуальних та самостійних завдань; участь у наукових конференціях, конкурсах та науково-дослідній роботі кафедр.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Змістовий модуль 1

„ Загальні відомості про дисципліну та народні художні промисли й сувеніри ”

1. Теоретичні засади товарознавства.
2. Основні етапи розвитку товарознавства.
3. Взаємозв'язок товарознавства з іншими науковими дисциплінами.
4. Поняття про споживні властивості товарів.
5. Категоріальний апарат товарознавства.
6. Класифікація товарів.
7. Основні положення Закону України «Про народні художні промисли»
8. Положення про заповідні території народних художніх промислів
9. Положення про Державну художньо-експертну раду з народних художніх промислів
10. Порядок надання статусу підприємства народних художніх промислів
11. Основні терміни, що використовуються в галузі народних художніх промислів.
12. Суб'єкти народних художніх промислів.
13. Державна політика в галузі народних художніх промислів.

14. Функції держави в галузі народних художніх промислів.
15. Сувенірна продукція в туризмі.
16. Художні промисли України.
17. Класифікація товарів народних художніх промислів та сувенірів.
18. Загальні відомості про художні промисли та ремесла.
19. Центри народних художніх промислів та ремесел в Україні.
20. Історія розвитку художніх народних промислів в Україні.
21. Географія художніх промислів України.
22. Метафори та символи, що використовується у виробках народних художніх промислів.
23. Кольорова символіка, що використовується у виробках народних художніх промислів.
24. Сутність оберегу.
25. Види оберегів, їх характеристика.

Зразок модульної контрольної роботи 1
з дисципліни «Товарознавство сувенірів та народних художніх
промислів»
Варіант __

1. Сувенірна продукція в туризмі.
2. Види оберегів, їх характеристика.

Змістовий модуль 2
„ Основні види товарів художніх народних промислів та
сувенірної продукції України ”

1. Розвиток ткацького ремесла в Україні.
2. Центри українського народного ткацтва.
3. Фактори, що впливають на формування споживних властивостей та якості тканих виробів: сировина, способи ткання та обладнання.
4. Класифікація та характеристика асортименту виробів художнього ткацтва.
5. Художнє ткацтво та декоративно-ткані вироби.
6. Сировинні матеріали, що використовуються для виготовлення тканих виробів.
7. Класифікація асортименту виробів художнього ткацтва.
8. Вимоги до якості товарів художнього ткацтва.
9. Розвиток килимарства в Україні.
10. Килимарський промисел на Полтавщині.
11. Класифікація та характеристика асортименту килимів.
12. Сировина та матеріали, які використовують для виготовлення

килимів та килимових виробів.

13. Основні види килимів та килимових виробів.

14. Вимоги до якості килимів та килимових виробів.

15. Розвиток української народної вишивки.

16. Матеріали для вишивок.

17. Техніки вишивання.

18. Орнаментальні мотиви та колористичне оздоблення вишивок.

19. Асортимент оздоблених вишивкою товарів.

20. Вимоги до якості вишитих виробів.

21. Історія виготовлення та розвитку художньої обробки шкіри в Україні.

22. Сировина, що використовується для виготовлення товарів народних художніх промислів зі шкіри.

23. Художнє оздоблення шкіряних виробів.

24. Асортимент шкіряних виробів з художньою обробкою.

25. Вимоги до якості художніх виробів із шкіри.

26. Розвиток товарів та сувенірів з дерева в Україні.

27. Матеріали виготовлення товарів народних художніх промислів та сувенірів з дерева.

28. Техніки обробки дерева та оздоблення виробів з дерева.

29. Характеристика асортименту товарів та сувенірів із дерева та природних рослинних матеріалів.

30. Вимоги до якості товарів народних художніх промислів із дерева та природних рослинних матеріалів.

31. Історія розвитку товарів та сувенірів з кераміки в Україні.

32. Матеріали виготовлення керамічних виробів.

33. Виробництво та декорування виробів з кераміки.

34. Осередки розвитку керамічного виробництва.

35. Характеристика асортименту керамічних товарів та сувенірів.

36. Вимоги до якості керамічних виробів та сувенірів.

37. Історія виникнення та розвитку виробництва виробів зі скла в Україні.

38. Технологія виробництва скляних виробів.

39. Декорування товарів народних художніх промислів зі скла.

40. Асортимент товарів народних художніх промислів та сувенірів зі скла.

41. Вимоги до якості художніх товарів зі скла.

42. Матеріали виготовлення виробів художніх промислів з металу.

43. Техніка художньої обробки металів і каміння.

44. Асортимент виробів художнього металу.

45. Матеріали виготовлення та оздоблення виробів художньої обробки кістки та рогу.

46. Асортимент виробів з кості та рогу.
47. Вимоги до якості художніх виробів з кості та рогу
48. Історія виникнення та розвитку української писанки.
49. Матеріали та техніки виготовлення писанок.
50. Асортимент писанок.
51. Історія виникнення та розвитку виробів із бісеру в Україні.
52. Матеріали та техніка виготовлення матеріалу із бісеру.
53. Асортимент виробів з бісеру.
54. Історія виникнення та розвитку українського народного костюму.
55. Асортимент натільного одягу.
56. Види та характеристика нагрудного та поясного одягу.
57. Верхній народний одяг: класифікація та характеристика асортименту.
58. Українські головні убори.
59. Взуття: матеріали виготовлення та види.
60. Український народний костюм: характеристика за регіонами.

Зразок модульної контрольної роботи 2

з дисципліни «Товарознавство сувенірів та народних художніх промислів»

Варіант __

1. Розвиток килимарства в Україні.
2. Асортимент товарів народних художніх промислів та сувенірів зі скла.

Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Товарознавство сувенірів та народних художніх промислів»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	---

Напрямок підготовки: 6.140103 «Туризм»

Дисципліна – «Товарознавство сувенірів та народних художніх промислів»

Курс 1

Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Товарознавство сувенірів та народних художніх промислів»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
86-100	A	відмінно
79-85	B	добре
71-78	C	
66-70	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Напрямок підготовки: 6.030510 «Товарознавство і торговельне підприємництво»

Дисципліна – «Товарознавство сувенірів та народних художніх промислів»

Курс 4

Розподіл балів, що отримують студенти напряму підготовки 6.140103 «Туризм» за результатами вивчення навчальної дисципліни «Товарознавство сувенірів та народних художніх промислів»

Назва модулю, теми		Вид навчальної роботи	Кількість балів	Разом балів
Змістовий модуль I «Загальні відомості про дисципліну та народні художні промисли й сувеніри»				
1	Теоретичні аспекти товарознавства сувенірів та товарів художніх народних промислів	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
	Разом	5,5		
2	Сучасний стан галузі народних художніх промислів	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
	Разом	5,5		
3	Загальні відомості про сувеніри та виробу художніх	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-

	народних промислів України	обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x2	2,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x2	1,0
		контрольна робота на занятті	2,0x2	4,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	9,0	
		Поточна модульна робота	7,5	
Змістовий модуль II «Основні види товарів художніх народних промислів та сувенірної продукції України»				
4	Товари народних художніх промислів декоративного ткацтва	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x2	2,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x2	1,0
		контрольна робота на занятті	2,0x2	4,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	9,0	
5	Килими та килимові вироби України	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
6	Товари народних	Лекція: відвідування	-	-

	художніх промислів з вишивкою	Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
7	Товари народних художніх промислів із шкіри	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
Разом	5,5			
8	Товари народних художніх промислів і сувеніри із дерева та природних рослинних матеріалів	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
Разом	5,5			
9	Керамічні вироби народних	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		

	художніх промислів та сувеніри	відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
10	Товари художніх народних промислів і сувеніри із скла	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
Разом	5,5			
11	Товари художніх промислів та сувеніри із металу, каменю, кістки та рогу	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
Разом	5,5			
12	Писанкарство, витинанки та вироби з бісеру	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-

		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
13	Український народний одяг і взуття	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
		Разом по заняттях	78,5	
		ІДЗ (написання реферату за визначеною тематикою)	6,5	
		Поточна модульна робота	7,5	
Разом за семестр			100	

Розподіл балів, що отримують студенти напряму підготовки 6.030510 «Товарознавство та торговельне підприємництво» ППС «Товарознавство та комерційна діяльність» за результатами вивчення навчальної дисципліни «Товарознавство сувенірів та народних художніх промислів»

Назва модулю, теми		Вид навчальної роботи	Кількість балів	Разом балів
1	Теоретичні аспекти товарознавства	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		

	сувенірів та товарів художніх народних промислів	відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
2	Сучасний стан галузі народних художніх промислів	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
Разом	5,5			
3	Загальні відомості про сувеніри та вироби художніх народних промислів України	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x2	2,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x2	1,0
		контрольна робота на занятті	2,0x2	4,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
Разом	9,0			
4	Товари народних художніх промислів декоративного	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-

	ткацтва	обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x2	2,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x2	1,0
		контрольна робота на занятті	2,0x2	4,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	9,0	
5	Килими та килимові вироби України	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
6	Товари народних художніх промислів з вишивкою	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
7	Товари народних художніх промислів із шкіри	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0

		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
8	Товари народних художніх промислів і сувеніри із дерева та природних рослинних матеріалів	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
9	Керамічні вироби народних художніх промислів та сувеніри	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
10	Товари художніх народних промислів і сувеніри із скла	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5

		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
11	Товари художніх промислів та сувеніри із металу, каменю, кістки та рогу	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
12	Писанкарство, витинанки та вироби з бісеру	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0
		самостійна робота	2,0x1	2,0
		Разом	5,5	
13	Український народний одяг і взуття	Лекція: відвідування	-	-
		Практичне заняття:		
		відвідування	-	-
		обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0x1	1,0
		виконання практичних завдань на занятті	0,5x1	0,5
		контрольна робота на занятті	2,0x1	2,0

	самостійна робота	2,0x1	2,0
	Разом	5,5	
	Разом по заняттях	78,5	
	ІДЗ	6,5	
	Модульна контрольна робота	15,0	
Разом за семестр		100	

Система нарахування балів студентам на пряму підготовки 6.140103 «Туризм» за видами навчальної роботи

Форма навчальної роботи	Вид навчальної роботи	Бали
1. Аудиторна		
1.1. Лекція	1. Відвідування	-
1.2. Практичне заняття	1. Відвідування 2. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу 3. Виконання практичних завдань на занятті 4. Контрольна робота на занятті	- 1,0 0,5 2,0
3. Самостійна та індивідуально-консультаційна робота	Виконання та захист індивідуальних навчально-дослідних завдань: - пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою з підготовкою конспекту - написання реферату за визначеною тематикою	2,0 6,5
4. Поточний модульний контроль	Поточна модульна робота	7,5
5. Підсумковий контроль	ПМК	

Система нарахування балів за видами навчальної роботи студентів напряму підготовки
6.030510 «Товарознавство та торговельне підприємництво» ППС «Товарознавство та
комерційна діяльність»

Форма навчальної роботи	Вид навчальної роботи	Бали
1. Аудиторна		
1.1. Лекція	1. Відвідування	-
1.2. Практичне заняття	1. Відвідування 2. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу 3. Виконання практичних завдань на занятті 4. Контрольна робота на занятті	- 1,0 0,5 2,0
3. Самостійна та індивідуально-консультаційна робота	Виконання та захист індивідуальних навчально-дослідних завдань: - пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою з підготовкою конспекту - написання реферату за визначеною тематикою	2,0 6,5
4. Поточний модульний контроль	Поточна модульна робота	15
5. Підсумковий контроль	ПМК	

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Навчальна	1. Участь у предметних олімпіадах: - університетських, міжвузівських - всеукраїнських, міжнародних.	1,0 2,0
	2. Виконання індивідуальних завдань підвищеної складності	1,0

Науково – дослідна	1. Участь у науковому гуртку 2. Участь у конкурсах студентських робіт будь-якого рівня: - нагородження дипломом - призові місця. 3. Участь у наукових студентських конференціях будь-якого рівня	1,0 2,0 5,0 4,0
Інша	1. Виготовлення наочних приладь 2. Участь у виготовлені мультимедійних засобів навчання	3,0 3,0
Разом		22

ЛІТЕРАТУРА

1. Товарознавство. Терміни та визначення - ДСТУ 3993-2000 / [Чинний від 2001-01-01]. – К. : Держстандарт України, 2001. – 20 с. – (Державний стандарт України).
2. Жук Ю.Т., Жук В. А., Кисляк Н.К. та ін. Теоретичні основи товарознавства. – К.: НМЦ „Укоопосвіта”, 2000. – 336 с.
3. Титаренко Л.Д. Теоретичні основи товарознавства: Навч. посібник.- Центр навчальної літератури,2003. -227 с.
4. Про народні художні промисли : Закон від 21.06.2001 р.№ 2547-III / Україна. Верховна Рада // Податки та бухгалтерський облік . – 13/08/2001 . – №65 . – С.5-9.
5. Деякі питання реалізації Закону України "Про народні художні промисли" : Постанова від 13.03 2002р.№283 / Україна.Кабінет Міністрів // Урядовий кур'єр . – 30/04/2002 . – С.12.
6. Про заходи щодо відродження традиційного народного мистецтва та народних художніх промислів в Україні : Указ від 06.06.2006 р. № 481/2006 / Україна. Президент // Урядовий кур'єр . – 08/06/2006 . – С.4.
7. Оздоба тканин різного призначення: Текст лекції / Г.Ф. Пугачевський, І.С. Полікарпов ; уклад. Н.М. Симкович . – К. : ЛТЕІ, 1992 . – 16 с.
8. Основи кольорознавства і композиції текстильного малюнка : Текст лекції / Г.Ф. Пугачевський, І.С. Полікарпов ; уклад. Н.М. Симкович . – Львів : ЛТЕІ, 1992 . – 18 с.
9. Народне мистецтво : Журнал спілки майстрів народного мистецтва України.
10. Антонович Є.А. Декоративно-прикладне мистецтво. / Антонович Є.А., Захарчук – Чугай Р.В., Станкевич М.С. – Львів. : Світ, 1992. – 271 с.
11. Бардина Р.А. Изделия народных художественных промыслов и сувениров / Р.А. Бардина. – М. : Высш. шк., 1990. – 304 с.
12. Ганжа П. Таємниці українського рукомесла / П.Ганжа. – К. : Мистецтво, 1996. – 190 с.

13. Декоративно-ужиткове мистецтво : Словник / [Я.Л. Запаско, І.В.Голод, В.І. Білик]. – Львів. : Афіша, 2000. – 447 с.
14. Деякі питання з реалізації Закону України «Про народні художні промисли» : затвердж. КМУ від 13 бер. 2002 р. №283. – К. : КМУ, 2002. – 3 с. – (Нормативний документ КМУ. Постанова).
15. Вироби вишиті. Визначення сортності : ДСТУ 1066-96 / [Чинний від 1997-07-01]. – К. : Держстандарт України, 1997. – 9 с. – (Державний стандарт України).
16. Изделия вышитые. Общие технические условия : ДСТУ 1157-91 / [Чинний від 1993-01-01]. – К. : Держстандарт України, 1993. – 27 с. – (Державний стандарт України).
17. Вироби українського народного декоративного ткацтва метражні та штучні. Загальні технічні умови : ДСТУ 1647-97 / [Чинний від 1998-07-01]. – К. : Держстандарт України, 1998. – 22 с. – (Державний стандарт України).
18. Купони вишиті. Загальні технічні умови : ДСТУ 1851-96 / [Чинний від 1998-01-01]. – К. : Держстандарт України, 1998. – 8 с. – (Державний стандарт України).
19. Килими та килимові вироби українські. Загальні технічні умови : ДСТУ 1982-97 / [Чинний від 1998-07-01]. – К. : Держстандарт України, 1998. – 10 с. – (Державний стандарт України).
20. Сировина рослинна. Для плетених виробів. Терміни та визначення : ДСТУ 2065-92 / [Чинний від 1993-07-01]. – К. : Держстандарт України, 1993. – 28 с. – (Державний стандарт України).
21. Вироби художні з деревини. Загальні технічні умови : ДСТУ 2082-92 / [Чинний від 1993-07-01]. – К. : Держстандарт України, 1993. – 9 с. – (Державний стандарт України).
22. Вироби керамічні. Терміни та визначення : ДСТУ 2196-93 / [Чинний від 1994-07-01]. – К. : Держстандарт України, 1994. – 13 с. – (Державний стандарт України).
23. Вироби декоративно-ткані. Терміни та визначення : ДСТУ 2197-93 / [Чинний від 1994-07-01]. – К. : Держстандарт України, 1994. – 20 с. – (Державний стандарт України).

24. Килими та килимові вироби. Терміни та визначення : ДСТУ 2199-93 / [Чинний від 1995-01-01]. – К. : Держстандарт України, 1995. – 8 с. – (Державний стандарт України).
25. Керамічне та гончарне виробництво народних художніх промислів. Терміни та визначення : ДСТУ 2430-94 / [Чинний від 1995-01-01]. – К. : Держстандарт України, 1995. – 19 с. – (Державний стандарт України).
26. Керамічне та гончарне виробництво народних художніх промислів. Терміни та визначення : ДСТУ 2430-94 / [Чинний від 1995-07-01]. – К. : Держстандарт України, 1995. – 9 с. – (Державний стандарт України).
27. Килимарство і ткацтво народних художніх промислів. Терміни та визначення : ДСТУ 2589-97 / [Чинний від 1998-07-01]. – К. : Держстандарт України, 1998. – 9 с. – (Державний стандарт України).
28. Вироби декоративні, фарфорові та фаянсові. Загальні технічні умови : ДСТУ 3889-99 / [Чинний від 2000-01-01]. – К. : Держстандарт України, 2000. – 10 с. – (Державний стандарт України).
29. Сто найвідоміших образів української міфології / В. Завадська, Я. Музиченко, О. Таланчук, О. Шалак. – К. : Орфей, 2002. – 448 с.
30. Кара – Васильєва Т.В. Українська народна вишивка / Т.В. Кара-Васильєва, А.О. Заволокі. – К. : Либідь, 1996. – 91 с.
31. Наулко В.І. Культура і побут населення України : навч. посіб. / Наулко В.І., Артюх Л.Ф., Горленко В.Ф. – К. : Либідь, 1993. – 302 с.
32. Лозко Г.С. Українське народознавство / Г.С. Лозко. – К. : Зодіак – ЕКО, 1995. – 200 с.
33. Манько В. Українська народна писанка / В. Манько. – Львів : Свічадо, 2001. – 46 с.
34. Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. – Львів : Вид-во Львів. ін.-ту, 1969. – 190 с.
35. Народні художні промисли УРСР : Довідник. – К. : Наук. думка, 1996. – 107 с.

36. Перлини народного мистецтва: Українська іграшка. – К. : Мистецтво, 1973. – 37 с.
37. Полікарпов І.С. вироби народних промислів України / Полікарпов І.С., Стефанюк Є.М., Тимченко О.О. – Львів : Вид-во ЛКА, 2003. – 304 с.
38. Про основні напрями розвитку туризму в Україні до 2010 року: затвердж. КМУ від 10 серп. 1999 р. №973/99. – К. : КМУ, 1999. – 9 с. – (Нормативний документ КМУ. Указ).
39. Изделия гончарные. Общие технические условия : РСТ УССР 1632-80 / [Чинний від 1981-01-01]. – К. : Національний стандарт УССР, 1981. – 8 с. – (Державний стандарт України).
40. Изделия керамические художественных народных промыслов. Общие технические условия : РСТ УССР 1904-87 / [Чинний від 1988-01-01]. – К. : Національний стандарт УССР, 1988. – 12 с. – (Державний стандарт України).
41. Українська минувшина: Ілюстративний етнографічний довідник / [А.П. Пономарьов та ін.]. – К. : Либідь, 1994. – 447 с.
42. Павлюк С.П. Українське народознавство : навч. посіб. / Павлюк С.П., Горинь Г.Й., Кирчик Р.Ф. – Львів: Фенікс, 1994. – 342 с.
43. Сырье растительное. Общие технические условия : РСТ УССР 1649-84 / [Чинний від 1985-01-01]. – К. : Національний стандарт УССР, 1985. – 12 с. – (Державний стандарт України).
44. Изделия художественные из рога и кости. Общие технические условия : РСТ УССР 1561-77 / [Чинний від 1978-01-01]. – К. : Національний стандарт УССР, 1978. – 15 с. – (Державний стандарт України).
45. Система разработки и постановки продукции на производство. Изделия художественных народных промыслов. Основные положения : РСТ УССР 5-90 / [Чинний від 1991-01-01]. – К. : Національний стандарт УССР, 1991. – 10 с. – (Державний стандарт України).
46. Изделия из растительного сырья. Общие технические условия : РСТ УССР 1535-89 / [Чинний від 1990-01-01]. – К. :

Національний стандарт УССР, 1990. – 9 с. – (Державний стандарт України).

47. Изделия плетеные из ивовых прутьев. Общие технические условия : РСТ УССР 1298-87 / [Чинний від 1988-01-01]. – К. : Національний стандарт УССР, 1988. – 15 с. – (Державний стандарт України).

48. Изделия ручного вязания. Общие технические условия : РСТ УССР 1767-83 / [Чинний від 1984-01-01]. – К. : Національний стандарт УССР, 1984. – 7 с. – (Державний стандарт України).

49. Ложки деревянные. Технические условия : РСТ УССР 1694-91 / [Чинний від 1992-01-01]. – К. : Національний стандарт УССР, 1992. – 13 с. – (Державний стандарт України).

50. Работы граверные. Технические условия : РСТ УССР 1753-82 / [Чинний від 1983-01-01]. – К. : Національний стандарт УССР, 1983. – 10 с. – (Державний стандарт України).

51. Цветы искусственные. Общие технические условия : РСТ УССР 1375-87 / [Чинний від 1988-01-01]. – К. : Національний стандарт УССР, 1988. – 9 с. – (Державний стандарт України).

52. Керамічне та гончарне виробництво народних художніх промислів. Терміни та визначення : ДСТУ 2430-94 / [Чинний від 1995-01-01]. – К. : Держстандарт України, 1995. – 19 с. – (Державний стандарт України).

53. Посуда и декоративные изделия из стекла. Общие технические условия : ГОСТ 30407-96 / [Чинний від 1997-01-01]. – К. : Держстандарт України, 1997. – 19 с. – (Державний стандарт України).

54. Виробництво шкіряне. Терміни та визначення : ДСТУ 2433-94 / [Чинний від 1995-01-01]. – К. : Держстандарт України, 1995. – 22 с. – (Державний стандарт України).

55. Шкіра. Номенклатура показників : ДСТУ 3177-95 / [Чинний від 1996-01-01]. – К. : Держстандарт України, 1996. – 22 с. – (Державний стандарт України).